

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest aktem prawnym stanowiącym, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o zapobieganiu narkomanii oraz z uchwaloną 29 lipca 2005 r. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania patologii.

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową. Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Zjawiska alkoholizmu i narkomanii budzą duże emocje opinii publicznej.

Gmina Lubraniec realizuje zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej "Programem".

Program ten poprzez realizację określonych w nim celów wychodzi naprzeciw najbardziej istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków.

Celem programu jest minimalizacja szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2021 roku. Do tych zadań należy podjęcie takich środków zaradczych oraz naprawczych, które minimalizowałyby skutki a przede wszystkim zapobiegałyby alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy.

Europejski Plan Działań wobec szkód spowodowanych konsumpcją alkoholu podkreśla wyraźnie, że podejmowanie możliwie jak największej liczby działań powinno odbywać się na szczeblu lokalnym. Wszelkie działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii mają nie tylko umocowanie ustawowe, ale przede wszystkim stanowią świadome działanie samorządu na rzecz dobra społeczności lokalnej.

Integralną częścią Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest diagnoza lokalnych problemów, dająca podstawową orientację w zakresie potrzeb i problemów, jakie rzeczywiście występują w gminie, co z kolei sprawia, że przygotowany do realizacji program jest adekwatny do warunków lokalnej rzeczywistości, w jakiej żyją mieszkańcy gminy Lubraniec.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Gmina Lubraniec położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Jest jedną z 5-ciu gmin w powiecie o statusie miejsko-wiejskim. Według danych uzyskanych w listopadzie br. gmina Lubraniec liczyła 9.407 mieszkańców (w 2019 r. 9.947 osób), z tego 2.919 zamieszkuje w mieście, a 6.488 osób na wsi.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 placówek oświatowych tj. Publiczna Szkoła Podstawowa w Lubrańcu, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłobi, Publiczna Szkoła Podstawowa w Sarnowie

i Zgłowiączce, Przedszkole Samorządowe w Lubrańcu oraz dwie szkoły ponadpodstawowe, dla których organem jest Powiat Włocławski.

Przyjmuje się na podstawie wywiadu, że pierwszy kontakt z alkoholem – najczęściej z piwem oraz paleniem papierosów mają dzieci z klas starszych szkół podstawowych, a z narkotykami dzieci z klas siódmych i ósmych szkół podstawowych oraz szkół średnich. W roku 2020 nie odnotowano żadnych zgłoszeń osób uzależnionych od narkotyków.

Z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że na dzień 31 października 2020 r. z gminy Lubraniec zarejestrowanych było 612 bezrobotnych z tego:

- 199 osób to mieszkańcy miasta, w tym: 112 kobiet i 87 mężczyzn,
- 413 osób to mieszkańcy wsi, w tym : 217 kobiet i 196 mężczyzn,

Prawo do zasiłku posiadało 85 osób, z tego:

- 55 osób na wsi, w tym: 27 kobiet i 28 mężczyzn,
- 30 osób w mieście, w tym: 14 kobiet i 16 mężczyzn.

W porównaniu do roku ubiegłego (550 bezrobotnych) liczba osób bezrobotnych zmieniła się, ponieważ zwiększyła się o 62 osoby. W mieście liczba bezrobotnych zwiększyła się o 18 osób, a na wsi liczba bezrobotnych zwiększyła się o 44 osób.

Bezrobocie jako problem społeczny, jest powszechnie uznawane za główną przyczynę ubożenia społeczeństwa, a zarazem prowadzi do nadużywania alkoholu i narkotyków.

W roku 2020 pomocą społeczną objęto 242 rodziny. Z powodu uzależnienia od alkoholu (co najmniej jednego członka rodziny) pomocą objęto 54 rodziny: zasiłki stałe otrzymało 7 osób, zasiłki jednorazowe celowe otrzymało 9 osób, zasiłki okresowe otrzymało 45 osób i pomoc w formie pracy socjalnej otrzymało 54 osób. W 6 rodzinach, w których występuje problem alkoholowy 11 dzieci korzysta z bezpłatnych obiadów.

Na terenie gminy i miasta znajdują się 32 punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych, z tego:

- 29 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 3 punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży.

W porównaniu do 2019 roku liczba ta nie zmniejszyła się.

Na jeden punkt przypada 293 mieszkańców naszej gminy (w 2019 roku przypadało 310 mieszkańców).

Do listopada 2020 r. wydano 33 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 31 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i 2 zezwolenia do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na imprezy organizowane na terenie gminy wydano ogółem 2 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo, z tego :

- 2 zezwolenia jednostkom ochotniczych straży pożarnych,
- żadnego zezwolenia przedsiębiorcom.

Wydano decyzję 5 przedsiębiorcom o wygaszeniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydano zgodnie z limitami ustalonymi przez Radę Miejską.

W ramach współpracy policja prowadzi systematyczne kontrole placówek handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych znajdujących się na terenie miasta i gminy Lubraniec.

W okresie od 01.01.2020 roku do 30 listopada 2020 roku funkcjonariusze tutejszej jednostki dokonali kontroli 396 placówek handlowych sprzedających alkohol, z czego 178 na terenie gminy i 218 na terenie miasta. W wyniku kontroli nie ujawniono faktów sprzedaży alkoholu lub niezgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dane otrzymane z policji wskazują, że w okresie od 01 stycznia do 30 listopada 2020 roku w związku z nadużywaniem alkoholu policja odnotowała 26 interwencji domowych (w 2019 roku odnotowano 21 interwencji). Prowadzono 7 postępowań pn. "Niebieska Karta".

Przeprowadzono 3 postępowania przygotowawcze z art. 207 § 1 kk - znęcanie się nad rodziną.

Ujawniono 10 przypadków naruszenia zakazu spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych. Wystąpiono z 3 wnioskami do Prokuratury Rejonowej we Włocławku

o zastosowanie leczenia odwykowego w przypadku mieszkańców gminy Lubraniec (w 2019 r. było 7 osób). Ponadto 15 osób umieszczono w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych celem wytrzeźwienia. Natomiast 7 osób odwieziono do miejsca zamieszkania i przekazano rodzinie. Nie odnotowano żadnych zgłoszeń dot. osób uzależnionych od narkotyków.

Działająca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubrańcu do 30.11.2020 roku odbyła 4 posiedzenia podczas, których opiniowane były wnioski w sprawie kontroli nadużywania alkoholu w sklepach, reklamy napojów alkoholowych, przestrzegania zasad korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz nie został złożony żaden wniosek w sprawie osoby nadużywającej alkoholu.

Efektywną formą pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych uzależnieniami jest w ramach współpracy ze szkołami, stowarzyszeniami, Lubranieckim Centrum Dziedzictwa Kulturowego organizacja wypoczynku letniego w formie wycieczek, Dnia Dziecka, Mikołajków z upominkami. Również w tym roku w szkołach na terenie gminy realizowane były programy i warsztaty profilaktyczne, spektakle, konkursy, w których uczestniczyły dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem uzależnień oraz prowadzone były zajęcia wychowawczo - profilaktyczne dla pozostałych dzieci i młodzieży, aby nie popadły w problemy i zagrożenia związane z alkoholizmem, narkomanią, przemocą i agresją.

W celu urozmaicenia mieszkańcom gminy spędzania wolnego czasu, doposażono w nowy sprzęt istniejące place zabaw dla dzieci.

W zakresie profilaktyki dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pracę z dziećmi i młodzieżą z rodzin patologicznych zajmuje się także Klub Abstynenta „Nadzieja”, który liczy 34 członków, w tym: grupa AA, grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, Krucjata Wyzwolenia Człowieka, sekcja brydża, sekcja szachów oraz świetlica i punkt porad terapeutycznych. Zatrudnieni w klubie terapeuci prowadzą z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych oraz podczas letniego wypoczynku pogadanki na temat uzależnień. W piątki odbywają się zajęcia terapeutyczne w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin. Odbyło się 44 takich spotkań, podczas których udzielono 327 porad. W tym też roku w zajęciach uczestniczyło po raz pierwszy 16 osób. Większość to osoby uzależnione, ale z pomocy korzystają też członkowie rodzin osób uzależnionych. Od 19 stycznia 2018 r. prężnie działa grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, w której prowadzone są zajęcia nad konstruktywnymi zachowaniami pomagającymi w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach. Taka forma pomocy współuzależnionym cieszy się coraz większym zainteresowaniem i skupia coraz więcej osób. W Punkcie prowadzone są rozmowy interwencyjne, informujące w sprawie dalszego leczenia oraz wspierające. Prowadzona jest też współpraca z kuratorami sądowymi co owocuje skutecznością podjętych działań. W tym roku 3 osoby ukończyły terapię stacjonarną i kontynuują spotkania terapeutyczne w Punkcie oraz kilkanaście osób skorzystało z detoksu i poddane zostały one odtruciu. Dla osób, które ze względu na stan zdrowia i trudności finansowe nie mogą dojechać do Poradni Uzależnień we Włocławku, prowadzona jest indywidualna terapia behawioralno-poznawcza. Ponadto dla osób uzależnionych i współuzależnionych Klub organizuje wyjazdy na spotkania trzeźwościowe i mitingi. W klubie funkcjonuje świetlica profilaktyczno – wychowawcza dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia, skupiająca 19 dzieci. Świetlica wyposażona jest w 3 komputery z dostępem do internetu, które są pomocne w pracy dydaktycznej. Dla dzieci organizowane są zajęcia terapeutyczne z zagadnień uzależnień, patologii w rodzinie oraz wyjazdy do Ośrodków Terapeutycznych. Organizowane są Dzień Dziecka i tzw. „Mikołajki” z upominkami. Należy zaznaczyć, że w związku z rozwojem zagrożenia epidemiologicznego, związanego z występowaniem koronawirusa SARS – Co V – 2 i związane z tym rygory sanitarne, rok 2020 był szczególnie dla działalności Klubu Abstynenta „Nadzieja”.

III. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Na 2021 rok przyjmuje się do realizacji następujące działania:

- 1) dofinansowanie stowarzyszeń, organizacji lub instytucji wyłonionych w drodze konkursu realizujące swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanią poprzez:
  - prowadzenie świetlicy profilaktyczno - wychowawczej,
  - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży i osób dorosłych oraz ich rodzin,
  - udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychologicznej i prawnej,
  - oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie nowych zagrożeń poprzez działania informacyjne, rozmowy, spotkania, odczyty, prelekcje, telefon zaufania itp., organizowanie imprez abstynenckich,
- 2) zorganizowanie lub dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych (kolonie, wycieczki, biwaki, obozy, zimowiska, rajdy rowerowe, itp.),
- 3) zorganizowanie lub dofinansowanie programów o tematyce uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, dla osób zajmujących się problemami uzależnień oraz zorganizowanie lub dofinansowanie imprez okolicznościowych, konkursów, plebiscytów, spektakli, itp. związanych z profilaktyką,
- 4) zakup wydawnictw, czasopism, plakatów, ulotek, broszur, itp. propagujących szkodliwość uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz innych uzależnień,
- 5) podejmowanie innych działań umożliwiających zagospodarowanie wolnego czasu, zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym dofinansowanie zakupu sprzętu rekreacyjnego - rehabilitacyjnego na wyposażenie placów zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz koszty związane z przygotowaniem nowych miejsc rekreacyjnych dla dzieci,
- 6) współpraca z Klubem Abstynenta „Nadzieja” działającym w Lubrańcu,
- 7) współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień,
- 8) współpraca z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejsko – Gminną Biblioteką Publiczną, Lubrańskim Centrum Dziedzictwa Kulturowego, z jednostkami oświaty, klubami sportowymi działającymi na terenie gminy, Kuratorem Sądowym, policją, sołtysami, jednostkami OSP, zespołem interdyscyplinarnym,
- 9) prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich rodzinami,
- 10) współpraca z poradniami odwykowymi w zakresie kierowania osób, które dobrowolnie podejmują leczenie odwykowe,
- 11) kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu,
- 12) dodatkowym wymogiem przed wydaniem zezwolenia (z wyjątkiem jednorazowego) jest zasięgnięcie opinii rady osiedlowej i organu wykonawczego jednostki pomocniczej,
- 13) program jest realizowany przez jednostkę organizacyjną tj. Urząd Miejski w Lubrańcu.

IV. WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W LUBRAŃCU

1. Za udział w posiedzeniu komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości:
  - 1) dla przewodniczącego komisji i zastępcy przewodniczącego oraz sekretarza – 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę,
  - 2) dla pozostałych członków komisji – 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

**Projekt preliminarza wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.**

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota w zł.</i>
1.	Dofinansowanie stowarzyszeń, organizacji lub instytucji wyłonionych w drodze konkursu realizujące swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie świetlicy profilaktyczno – wychowawczej, - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży i osób dorosłych oraz ich rodzin, - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychologicznej i prawnej, - oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie nowych zagrożeń poprzez działania informacyjne, rozmowy, spotkania, odczyty, prelekcje, telefon zaufania itp., organizowanie imprez abstynenckich. 	80.220,00
2.	Zorganizowanie lub dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych (<i>kolonie, wycieczki, obozy, biwaki, zimowiska, rajdy rowerowe, itp.</i>)	25.000,00
3.	Zorganizowanie lub dofinansowanie programów o tematyce uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, dla osób zajmujących się problemami uzależnień oraz zorganizowanie lub dofinansowanie imprez okolicznościowych, konkursów, plebiscytów, spektakli, i itp. związanych z profilaktyką, a także zakup wydawnictw, czasopism, plakatów, ulotek, broszur, i itp. propagujących szkodliwość uzależnienia od alkoholu i narkomanii oraz innych uzależnień.	12.000,00
4.	Wynagrodzenie i pochodne dla członków komisji.	6.000,00
5.	Dofinansowanie zakupu sprzętu rekreacyjno - rehabilitacyjnego na wyposażenie placów zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz koszty związane z przygotowaniem nowych miejsc rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w celu zagospodarowania wolnego czasu, zdrowego stylu życia, koszty związane z doposażeniem miejsc stanowiących formę alternatywnego spędzenia wolnego czasu, koszty związane z nadzorem i kontrolą punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Lubraniec. Remont urządzeń zabawowych znajdujących się na placach zabaw.	11.280,00
6.	Ogrzewanie lokalu przeznaczonego do prowadzenia działalności związanej z profilaktyką uzależnień.	5.000,00
7.	Różne opłaty i składki (w tym koszty związane z opłatami za badanie i sporządzenie opinii sądowo-psychologicznej osób kierowanych na przymusowe leczenie w placówkach odwykowych.	500,00
Ogółem wydatki		140.000,00

PRZEWODNICZĄCY
 Rady Miejskiej w Lubrańcu
Piotr Stawianowski
Piotr Stawianowski